

1. KLASIFIKACIJA POREZA

S obzirom na to da u poreskim sistemima savremenih država postoji veliki broj poreskih oblika, finansijska teorija je uvek pokušavala da izvrši njihovo grupisanje, odnosno klasifikaciju. Mnogobrojne poreze koje susrećemo u poreskim sistemima možemo grupisati, odnosno podeliti prema različitim kriterijumima.

Danas je najprihvaćenija podela poreza na:

- neposredne ili direktne i posredne ili indirektno
- redovne i vanredne
- opšte i namenske
- katastarske i tarifne
- subjektne i objektne
- poreze po vrednosti i specifične poreze
- reparticione i kvotne
- centralne i lokalne
- poreze u naturi i poreze u novcu.

1.1 NEPOSREDNI ILI DIREKTNI I POSREDNI ILI INDIREKTNI POREZI

Prema ovoj podeli, neposredni porezi su oni koje poreski obveznik plaća neposredno i nije u stanju da ih prevali na neki drugi poreski objekat, dok su posredni porezi oni koje je moguće prevaliti.

U savremenoj teoriji i praksi, termin posredni ili indirektni porezi primenjuje se da označi one poreze koji se plaćaju pri trošenju dohotka, dok su u neposredne ili direktne poreze svrstani oni koji se plaćaju "na izvoru", pre trošenja dohotka. Tako, kad građanin troši svoj dohodak kupujući oporezovane proizvode, onda plaća porez na promet ili carinu, koji su uključeni u cenu tih proizvoda. Isto tako, kada radnik u radnom odnosu plaća porez na ostvareni lični dohodak, onda plaća porez na dohodak, koji spada u neposredne poreze.

1.2 REDOVNI I VANREDNI POREZI

Ova podela za kriterijum uzima vreme u kome je poreska obaveza na snazi i predstavlja jednu od podela starijeg datuma. Prema ovom kriterijumu, redovni porezi su oni koji se redovno naplaćuju iz godine u godinu, a sredstva prikupljena njihovom naplatom služe za podmirenje redovnih javnih rashoda. U poreskim sistemima savremenih država najveći deo javnih prihoda čine redovni porezi. Sa povećanjem javnih rashoda, povećala se i potreba za većim novčanim sredstvima, pa se u tom smislu povećavao i broj poreskih oblika i poresko opterećenje u celini. Pojedini porezi koji su se nekada pojavljivali povremeno, koji su bili ograničeni na jednu ili dve godine, postepeno su prerasli u redovne poreze.

Vanredni porezi su oni koji se uvode vanredno, i to kao rezultat vanrednih okolnosti, i služe za finansiranje vanrednih rashoda, koji, znači, nemaju trajan karakter (zemljotres, poplava, suša, požar). Do uvođenja vanrednog poreza može doći i u slučajevima koji nisu uslovljeni nekim vanrednim, nepredviđenim okolnostima.

Danas u praksi savremenih država retko dolazi do uvođenja vanrednih poreza, jer se za pokriće vanrednih rashoda uglavnom koriste sredstva prikupljena povećanjem poreskih stopa postojećih poreza.

1.3 OPŠTI I NAMENSKI POREZI

Ova klasifikacija deli poreze u dve grupe: u prvoj su oni čija je namena unapred utvrđena, dok drugu grupu čine oni koji služe za podmirenje svih javnih potreba. To znači da su prvi porezi namenski, a drugi opšti. Porezi su nekada služili isključivo za podmirenje svih javnih rashoda, dok u savremenim državama sve više imamo pojavu i namenskih poreza.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com